

M11 Droša pilsētvide

Viens no galvenajiem pilsētas pārvaldes uzdevumiem ir radīt drošu pilsētvidi, ko iespējams panākt, attīstot gājējiem, transportam un velosipēdistiem paredzēto ceļa infrastruktūru. Savukārt visaptverošas videonovērošanas sistēmas izveide, apgaismojuma kvalitātes uzlabošana un policijas pakalpojumu pieejamība ir būtiski priekšnoteikumi noziedzības profilaksē.

Pašvaldība katru gadu īsteno virkni pasākumu, lai uzlabotu un uzturētu drošību pilsētā, tai skaitā, nodrošinot atbilstošu apgaismojumu pilsētas teritorijā, attīstot un paplašinot videonovērošanas sistēmu, nodrošinot pašvaldības policijas pakalpojumus, īstenojot sociālās programmas iedzīvotājiem un pilnveidojot visu satiksmes dalībnieku drošas pārvietošanās iespējas.

Lai uzturētu kārtību Rīgas publiskajā zonā, vidēji dienā uz 1948 iedzīvotājiem uz ielas strādā 1 pašvaldības policijas darbinieks.⁹¹ 2012. gadā RPP darbinieki nodrošināja sabiedrisko kārtību 198 nozīmīgu masu pasākumu laikā, tai skaitā sniedzot atbalstu valsts drošības institūcijām, papildus savu tiešo pienākumu izpildei.

Lai samazinātu likumpārkāpumu skaitu, pārskata gadā tiek turpināts nodrošināt patruļas pie izglītības iestādēm. Paaugstinoties ārvalstu tūristu skaitam, organizēta patruļu skaita palielināšana Vecrīgā, palielināts ūdenssatiksmes un zvejniecības kontroles reidu skaits, kā arī sadarbībā ar RP SIA „Rīgas satiksme” kontrolieriem veikti reidi pilsētas sabiedriskajā transportā.

Nodrošinot drošu pilsētvidi, 2012. gadā, ir ierīkots papildus apgaismojums uz ielām un citos pilsētai un tās iedzīvotājiem publiskai lietošanai paredzētos objektos.

Viens no veidiem kā veicināt iedzīvotāju drošības sajūtu, sākot ar personisko mājokli un mājas pagalmu līdz pat apkaimes līmenim, ir ne tikai patruļvienību skaita izlīdzināšana visā pilsētas teritorijā, bet pašu iedzīvotāju aktīva iesaistīšanās savas dzīves vides drošības nodrošināšanā, savstarpēji sadarbojoties un veidojot dialogu ar policiju,

Kopš RPP Tūrisma nodaļas izveidošanas 2009. gadā ir ievērojami samazinājies ārvalstu tūristu apkrāpšanas gadījumu skaits kafējnīcās, restorānos un naktsklubos.⁹² Samazinājies ir arī pie administratīvās atbildības saukto ārvalstnieku skaits. 2012. gadā pie administratīvās atbildības tika saukti 542, savukārt 2011. gadā 738 ārvalstnieki.

Iedzīvotāju apmierinātība ar personisko (un mājokļa) drošību pēc 2013. gada aptaujas⁹³ datiem ir palikusi nemainīga salīdzinot ar 2012. gada aptaujas rezultātiem – 60,9 % ir apmierināti, taču saglabājot būtisku pieaugumu attiecībā pret 2010. gadu – par 36 % (11.1. attēls). Sociāldemogrāfiskā grupa, kura visnegatīvāk vērtē savu un mājokļa drošību, ir

⁹¹Rīgas Pašvaldības policija Darba rezultātu pārskats 2012. gadā

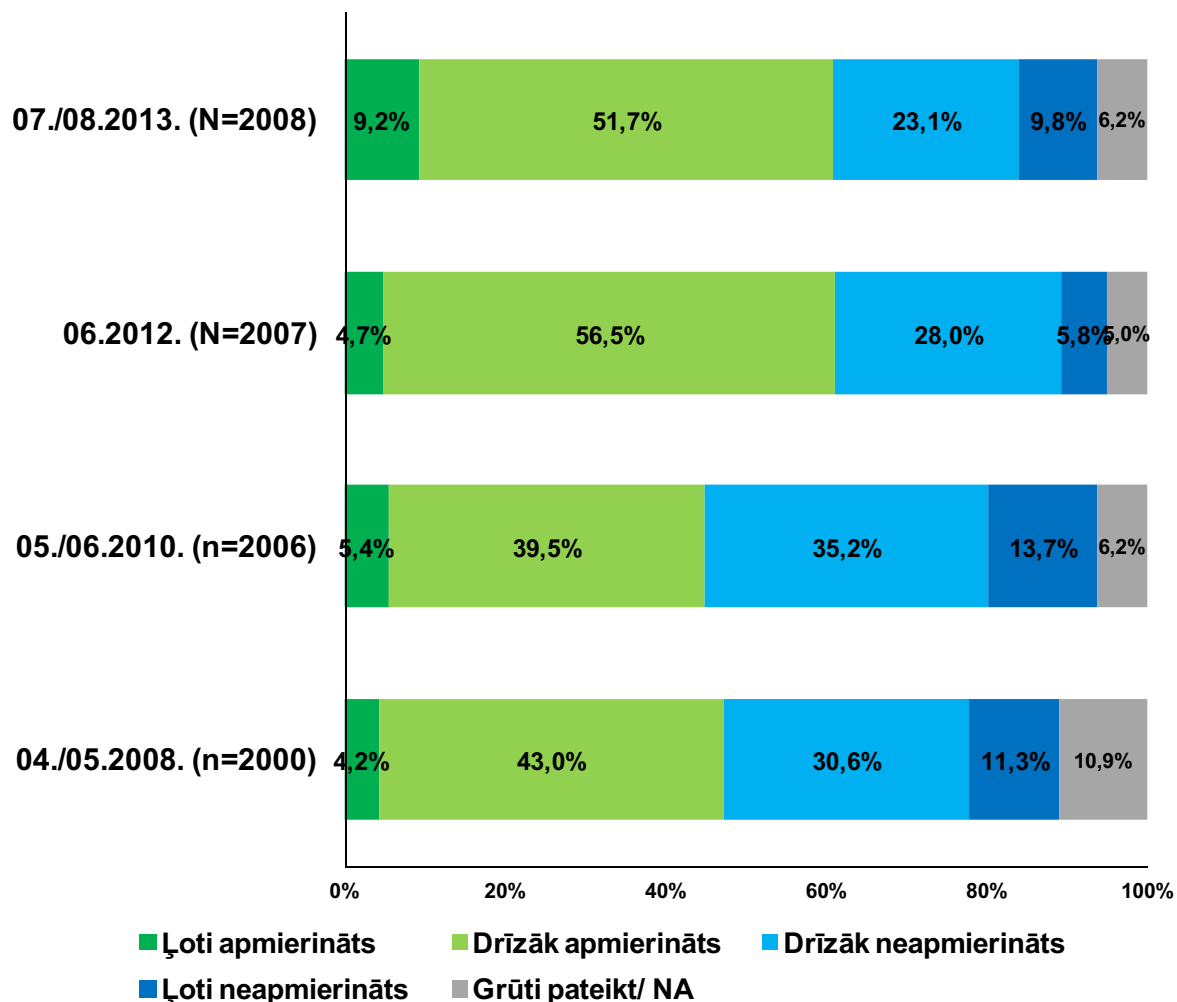
⁹²www.leta.lv

⁹³Rīgas iedzīvotāju aptauja „Rīgas iedzīvotāju apmierinātība ar pašvaldību”, SIA „Latvijas fakti”, 2013. gada jūlijs-augusts

iedzīvotāji vecumā no 55 līdz 64 gadiem, kā arī iedzīvotāji, kuru pamatnodarbošanās ir vadītāji.

11.1. attēls

Iedzīvotāju apmierinātība ar personisko drošību Rīgā

Avots: Rīgas iedzīvotāju aptauja „Rīgas iedzīvotāju apmierinātība ar pašvaldību”, SIA „Latvijas fakti”, 2013. gada jūlijs-augusts

Mērķa ietvaros ir izvirzīti 8 uzdevumi, aktivitātes tika veiktas visu uzdevumu ietvaros.

U11.1. Veicināt cilvēku drošību pilsētā

Uzdevuma ietvaros, rūpējoties par kārtību un drošību ielās, 2012. gadā pilsētā tika nodrošināts ikdienas dežūrdaļu un patruļu darbs, reģistrēti 76 408 notikumi, tai skaitā, 50 510 izsaukumi. Aizturēto personu skaits 13 966, tai skaitā, 453 no tām meklēšanā esošas personas.

Saņemti 304 zvani uz tūrisma informatīvo tālruni un palīdzība sniegta 534 ārvalstu tūristiem, kā arī sastādīti 4242 protokoli – paziņojumi par ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumiem ārvalstīs reģistrētajiem transporta līdzekļiem.

Turpinās arī pilsētas videonovērošanas sistēmas uzturēšana. Videonovērošanas centrā tika reģistrēti 2421 pārkāpums un tiesībsargājošām iestādēm izsniegti 129 video ieraksti. Tiek veikta arī kārtības nodrošināšana pilsētas sabiedriskajā transportā sadarbībā ar RP SIA „Rīgas satiksme” kontrolieriem. Pārskata gadā veikti 1002 reidi pilsētas transportā, aizturot 108 personas, no kurām 84 bija izsludinātas meklēšanā.

Sabiedriskās kārtības nodrošināšanas ietvaros pilsētā par dažādu pārkāpumu izdarīšanu aizturētas 12 736 personas. Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa ietvaros sastādīti 11 323 administratīvie protokoli un par RD saistošo noteikumu neievērošanu kontroles ietvaros sastādīti 6549 protokoli.

Sadarbojoties atbildīgajām pašvaldības iestādēm par drošību pilsētā ar Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldi un Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestu, izstrādāta „Drošības rokasgrāmata”, kurā apkopota informācija par personīgās un īpašuma drošības jautājumiem, kuri ikdienā skar ikvienu Rīgas pilsētas iedzīvotāju.⁹⁴

Lai informētu sabiedrību par iespējām paaugstināt pilsētas drošības līmeni, palīdzētu metodiski risināt savstarpējās uzticēšanās veidošanu starp māju iedzīvotājiem un veidotu sabiedrības dialogu ar policiju, ir tapis projekts „Droša māja”. Projekta mērķis ir iedzīvotāju aktīva iesaistīšana savas dzīves vides drošības nodrošināšanā – mājā, sētā, mikrorajonā. Projekts palīdz iedzīvotājiem iegūt zināšanas un pieredzi drošības jomā, lai viņi spētu novērst apdraudējumus, kas iedzīvotājiem var rasties tuvējā apkārtnē. Projekts paredz iedzīvotāju, namīpašnieku, uzņēmēju, pašvaldības un policijas sadarbības veidošanu ar mērķi dzīvot drošā pilsētā.⁹⁵

U11.2. Uzlabot ielu un pagalmu apgaismojumu

Pārskata periodā veikta Ulmaņa gatves dzelzceļa pārvada un Brīvības pieminekļa apgaismojuma balstu tīrīšana un aukstā cinkošana.

Rūpējoties par apgaismojumu ne tikai uz ielām, bet arī citos pilsētai un tās iedzīvotājiem publiskai lietošanai paredzētos objektos, tika ierīkots apgaismojums Lucavsālas atpūtas zonā, Kronvalda parkā pie ķīniešu klasiskā stila paviljona, Lēpju ielas dzīvojamā masīva iekškvartālā veikta apgaismojuma rekonstrukcija Pļavnieku mikrorajona parkā Andreja Saharova ielā (1. kārtā) un Mežaparka lielajā estrādē. Ar apgaismojumu nodrošināts arī bērnu sporta laukums un BMX trase pie Mežaparka galvenās alejas. No jauna izbūvēts apgaismojums Daugavas promenādē no putnu novērošanas torņa līdz Dārziņiem, savukārt uz Vanšu tilta ir uzstādīti 28 prožektori, kas diennakts tumšajā laikā izgaismo tilta vantis.

Doma laukumā un 26 Vecrīgas ielās ir veikts svētku apgaismojuma uzstādīšanai nepieciešamais ielu apgaismojuma kapitālais remonts, kā arī papildus gada plānā paredzētajiem uzdevumiem tika nodrošināti Ziemassvētku dekoratīvās izgaismošanas darbi – tika uzstādīti 508 jauni LED dekori un uz kokiem un apgaismojuma līniju trosēm uzstādīta 541 jauna LED virtene, kā arī 409 iepriekšējos gados lietotas LED virtenes.

⁹⁴ www.rigasastrumi.lv

⁹⁵ www.rigasastrumi.lv

Gada laikā ir nomainīti 972 bojātie gaismekļi (2 % no gaismekļu kopskaita pilsētā) un 9,7 tūkstoši izdegušo spuldžu jeb katra piektā spuldze. Tāpat nodrošināta 45 700 gaismekļu funkcionēšana, ielu apgaismojumam patērējot 27 388 697 kilovatstundas (kWh) elektroenerģijas.

Galvaspilsētā pārskata gadā likvidēts 2061 pazemes kabeļu līniju bojājums, nomainīts 201 apgaismes balsts un 7,7 km avārijas stāvoklī esošo kailvadu līniju uz jauniem (Amka tipa) mūsdienīgiem piekarkabeļiem, nokrāsoti 659 apgaismes balsti. Nodrošināta 400 elektrosadales skapju apkalpošana, kā arī nomainīti 190 sarūsējušie un mehāniski bojātie kabeļskapji.⁹⁶

U11.3. Nostiprināt drošības faktoros pilsētā (pasākumi, akcijas), veicināt iedzīvotāju iesaisti, ziņojot par pārkāpumiem pilsētā

2012. gadā, lai veicinātu iedzīvotāju drošību, notika šādas akcijas un pasākumi:

- pastāvīga iedzīvotāju informēšana par ielu infrastruktūras rekonstrukcijas un būvniecības darbiem;
- informēšanas pasākumi par satiksmes drošību pirms mācību gada sākuma;
- Rīgas mācību iestādēs organizēti 1448 izglītojoši pasākumi, kuros skolēni informēti par drošības jautājumiem;
- turpināta akcijas „Nolīdzini apmales” īstenošana, kuras ietvaros nolīdzinātas 2800 apmales;
- turpināta akcija „Iedzīvotāj, informē par bedrēm Rīgas ielās!”.

Pārskata periodā jau otro reizi pilsētā notika velosezonas atklāšanas pasākums „Rīgas Velo nedēļa 2012”, savukārt jau vienpadsmito gadu Rīga kopā ar citām Eiropas pilsētām piedalījās akcijā „Mobilitātes nedēļa”, kuras tēma bija „Kustība pareizajā virzienā” un kuras ietvaros noritēja „Diena bez auto” organizēšana.

U11.4. Paaugstināt drošības uzturētāju darbības efektivitāti

Lai sekmīgi pildītu drošības uzturētāju darbības funkcijas, veikta 2 motociklu, 2 motorolleru, 3 kvadraciklu un 25 automašīnu iegāde (23 no tām aprīkotas ar GPS sistēmu). Tāpat arī tika organizēta patruļu skaita palielināšana Vecrīgā tūrisma sezonas laikā.

U11.5. Veicināt kvalitatīvu policijas pakalpojumu pieejamību sabiedrībai

RPP pārziņā darbojas uzticības telefons, kur iedzīvotāji var atstāt ziņojumus. 2012. gadā atstāto ziņojumu skaits bija 144.

Regulāri notiek pašvaldības policijas darbinieku kvalifikācijas paaugstināšana dažādās mācību programmās, tai skaitā angļu un vācu valodas prasmju pilnveidošanā.

Realizējot divvirzienu komunikāciju ar sabiedrību, RPP sociālās vietnes *Twitter* konts ir bijis viens no populārākajiem un atzītākajiem sekotāju skaita ziņā starp valsts un pašvaldības iestāžu profiliem – 2012. gadā kontam bija 2223 sekotāji. Twitter kontā 2012. gadā publicēti 896 ieraksti, un sniegtas 392 atbildes uz tiešajiem jautājumiem (par 101 % vairāk nekā pērn).

⁹⁶ Rīgas pašvaldības aģentūras „Rīgas gaisma” 2012. gada publiskais pārskats

Kopumā pārskata gadā RPP Twitter kontam pievienojušies 800 jauni sekotāji. Arī interneta vietnes Youtube.com RPP konta atpazīstamība strauji aug starp policijai būtiskām mērķu grupām, tostarp plašsaziņas līdzekļiem – televīziju, radio un interneta vietnēm, kuri regulāri pārpublicē RPP profilā ievietotos materiālus. Youtube.com RPP kontā pārskata gadā publicēti 152 videomateriāli, kuri skatīti 3 058 010 reizi un tā profila abonētu skaits pieaudzis līdz 1165, kas ir par 66 % vairāk nekā pērn.⁹⁷

U11.6. Veidot sociālās programmas, lai mazinātu atkārtotu noziegumu izdarīšanu

RPP Bērnu likumpārkāpumu profilakses nodaļa veic darbu ar uzskaitē esošajām ģimenēm, iesaistot tās dažādās sociālās programmās, sadarbojoties ar Rīgas Sociālajiem dienestiem un Bāriņtiesu. Darbs norit saskaņā ar katras ģimenes vajadzībām izstrādātiem individuāliem sociālās rehabilitācijas plāniem.

U11.7. Izveidot Rīgas pilsētas videonovērošanas sistēmu un saistīt to ar citām pašvaldības un valsts iestāžu realizētajām aktivitātēm noziedzības profilaksē

Attīstot RPP kompetencē esošā Videonovērošanas centra darbību, 2012. gadā iegādātas 6 video novērošanas kameras, lai aizstātu esošās salūzušās kameras. Tāpat nomainīts 1 serveris datu uzglabāšanai, veikta 13 serveru nomaiņa uz jaunās paaudzes video serveriem un modernizēta 1 videonovērošanas sistēma RPP teritoriālajās pārvaldēs.

Rīgas izglītības iestādēs līdz 2012. gada beigām kopumā uzstādītas 98 videonovērošanas sistēmas un 1082 videokameras.

Ar ERAF līdzfinansējumu pašvaldībā tiek realizēts projekts „Grīziņkalna kultūrvēsturiskā mantojuma tūrisma potenciāla stiprināšana” (Grīziņkalna koka arhitektūras kompleksa restaurācija), kura ietvaros pārskata gadā uzstādītas 6 novērošanas kameras Grīziņkalnā, Krāsotāju ielā 12, paredzot tās pievienot RPP Videonovērošanas centra sistēmai.

U11.8. Veicināt cilvēku drošību atrodoties pie ūdeņiem

Sākoties gan peldēšanas, gan zemledus makšķerēšanas sezonai, ūdenslīdēju, glābēju un civilās aizsardzības nodaļas darbinieki rīko informatīvus pasākumus, lai informētu sabiedrību par drošību uz ūdens un tā tuvumā. Piemēram, uzdevuma ietvaros Rīgas mācību iestādēs novadītas 72 lekcijas par drošību uz ūdens.

2012. gadā pilsētas pārraudzībā esošajās peldvietās izglābti 13 peldētāji, medicīniskā palīdzība sniegta 23 atpūtniekiem, kā arī pludmalē atrasti un pie vecākiem nogādāti 17 nomaldījušies bērni.⁹⁸

Peldsezonas laikā glābšanas posteņu darbība nodrošināta Daugavgrīvas un Vakarbuļļu peldvietu teritorijās.

Par ūdens satiksmes noteikumu neievērošanu sastādīts 51 administratīvā pārkāpuma protokols.

⁹⁷Rīgas Pašvaldības policija Darba rezultātu pārskats 2012. gadā

⁹⁸Rīgas Pašvaldības policija Darba rezultātu pārskats 2012. gadā

RD iestādes, kuras 2012. gadā veica aktivitātes šī mērķa sasniegšanā, ir RPP, Rīgas Austrumu izpilddirekcija, Rīgas Pārdaugavas izpilddirekcija, RPA „Rīgas gaisma”, Satiksmes departaments, RPA „Rīgas satiksme”, Informācijas tehnoloģiju centrs.

Budžets

2012. gadā RP no Rīgas pilsētas pamatbudžeta sabiedriskās kārtības un drošības mērķiem izlietoja Ls 10 865 300. No tiem pamatbudžetu veido policijas darbībai izlietotie Ls 10 836 800, kā arī Ls 28 500 izlietoti iepriekš neklasificētiem sabiedriskās kārtības un drošības pakalpojumiem.⁹⁹

Secinājumi

Mērķis par drošas pilsētvides veidošanu aptver dažādu pasākumu kopumu un institūciju mijiedarbību gan valsts, gan pašvaldības līmenī. 2012. gadā pašvaldība ir veikusi uzlabojumus gan atbilstošās infrastruktūras, gan pašvaldības iestāžu sniegto atbalsta pakalpojumu jomā. Tāpat ir īstenoti pasākumi, lai uzlabotu sadarbību ar iedzīvotājiem un pilsētas viesiem drošas pilsētvides nodrošināšanā, maksimāli veicinot preventīvas darbības.

Pakāpeniski paplašinot videonovērošanas sistēmu pārklājuma tīklu pilsētā, atbildīgajām institūcijām iespējams ātrāk reaģēt uz sabiedriskās kārtības pārkāpumiem, noziedzīgiem nodarījumiem, kā arī videonovērošanas kameru klātbūtne sabiedriskās vietās var kalpot kā preventīvs līdzeklis un atturēt veikt noziedzīgas darbības.

Lai paaugstinātu iedzīvotāju drošību, nepieciešams nodrošināt pietiekamu patruļekipāžu un kājnieku patruļu skaitu Rīgas apkaimēs. Pārskata gadā pašvaldības policijas papildus patruļas sākušas strādāt Ķengaragā, Pļavniekos un Purvciemā, galvenokārt patrulējot apkaimju iekškvartālos.¹⁰⁰

Būtiska ir sabiedrības līdzdalības rīku ieviešana un pilnveidošana drošas pilsētvides radīšanā, jo aktīva līdzdalība un sadarbība attiecīgajos procesos veicina iedzīvotāju atbildības paaugstināšanos un atbildīgo iestāžu koordinētu darbību problēmu risināšanā.

2012. gadā tāpat kā pērn aizturēti 689 nepilngadīgi likumpārkāpēji. Tas ir par 43,5 % vairāk nekā 2010. gadā, kad tika aizturēti 480. Lai veiksmīgi risinātu nepilngadīgo likumpārkāpēju problēmu, ir jāturpina motivēt jauniešus nodarboties ar lietderīgām nodarbēm, piemēram, popularizējot lietderīgas brīvā laika pavadīšanas iespējas, savukārt sadarbojoties atbildīgajām institūcijām, jāapmeklē šo jauniešu ģimenes un jāmeklē likumu pārkāpšanas iemesli.

Nozares eksperta viedoklis

Pēteris Leiškalns, Sociālo tiesību eksperts

Drošības nostiprināšanai ilgā termiņā citu pasākumu starpā kā ļoti svarīgi ir Rīgas mācību iestādēs organizētie izglītojoši pasākumi, kuros skolēni informēti par drošības jautājumiem.

⁹⁹ Rīgas pilsētas pašvaldības publiskais pārskats 2012

¹⁰⁰ www.leta.lv

Patruļu skaita palielināšana Vecrīgā tūrisma sezonas laikā ir ļoti būtiska, svarīga noteikti ir arī jaunas tehnikas iegāde, bet, iespējams, ka starp motocikliem, motorolleriem, kvadricikliem un automašīnām varētu parādīties tādas pozīcijas, kā velosipēdi.

Darbs ar sabiedrību, ko RPP veic ar sociālās vietnes Twitter starpniecību, ir labs divvirzienu komunikācijas veids ar policijai būtiskām mērķu grupām. Svarīgi, ka tiek sniegtas atbildes uz tiešajiem jautājumiem, kas ļauj kopumā paaugstināt sabiedrības informētību un drošību.

Bērnu likumpārkāpumu profilakses nodaļas darbs ar uzskaitē esošajām ģimenēm, iesaistot tās dažādās sociālās programmās, ir ļoti svarīgs gan no šā brīža drošības, gan sabiedrības labklājības un drošības aspekta nākotnē.

No drošības un noziedzības profilakses skatupunkta ieteicams būtu uzstādīt kameras bērnu rotaļu laukumos parkos, kur pēc tumsas iestāšanās norisinās pusaudžu un pieaugušo spēles ar alkoholu un bērniem paredzētu inventāru. Iespējams, ka parkos izvietotajos bērnu rotaļu laukumos ir jāizvieto informācija, ka tajos diennakts gaišajā laikā drīkst uzturēties tikai bērni un personas, kas viņus pavada, bet diennakts tumšajā laikā uzturēties nedrīkst.

Stratēģiskā mērķa M11 „Droša pilsētvide” rādītāji

Rādītājs	Datu avots	Iepriekšējo periodu vērtības, gads							Tendence pret iepriekšējo gadu	Tendence pret iepriekšējo gadu vidējo rādītāju	Plānotais ilgtermiņa attīstības virziens
		2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010			
Noziedzīgu nodarījumu skaits uz 10 000 iedzīvotājiem	CSP	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	↓	↓	Samazinās
		350	275	357	349	349	362	317			
Ceļu satiksmes negadījumu skaits pilsētas robežās	CSDD	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	↓	↓	Samazinās
		16183*	17848	14014	8652	9043	7678	7539			
Ceļu satiksmes negadījumos ievainoto skaits	CSDD	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	↓	↓	Samazinās
		2123	2331	1932	1489	1632	1661	1659			
Ceļu satiksmes negadījumos bojā gājušo skaits	CSDD	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	↑	↓	Samazinās
		70	70	46	39	32	28	31			

Tendence	↑	↓	↑	↓
Novērtējums	Pieaugums ar pozitīvu vērtējumu	Samazinājums ar pozitīvu vērtējumu	Pieaugums ar negatīvu vērtējumu	Samazinājums ar negatīvu vērtējumu